

Angelina Nyyssösen tarina

Angelina Nyyssönen syntyi Lep-pävirralla 2 helmikuuta vuonna 1880 Antti Nyyssösen (synt. 09.04.1839 Leppävirta) ja Rosa Aurora Eklundin tyttärenä. Rosa oli syntynyt 25 mar-raskuuta 1850 Suomen Kaartin seurakunnassa lähellä Elimäkeä. Hänen isänsä oli Suomen Kaartin aliupseeri.

Antti muutti Helsinkiin vuonna 1866, missä hän avioitui Rosa Auro-ran kanssa elokuussa vuonna 1869. Heidän ensimmäinen lapsensa Akse! Anders syntyi heinäkuussa 1870. Elokuussa, vuonna 1870, perhe muutti takaisin Leppävirralle, missä Antti ja Rosa saivat vielä neljä lasta – Edith Evelinan 05.06.1873, Ainan 15.09.1877, Angelinan 02.02.1880 ja Oton 13.03.1882. Vuoden lapsensa kanssa Antti ja Rosa muuttivat takaisin Helsinkiin kesäkuussa 1884. Helsingissä heille syntyi vielä Olga Johanna 13.06.1886, joka kuitenkin kuoli en-nen ensimmäistä syntymäpäiväänsä.

Antti ja Rosa erosivat syyskuussa 1888, mikä oli siihen aikaan hyvin harvinaista. Kukin voi vain arvailla syytä. He olivat olleet naimisissa 19 vuotta ja heillä oli viisi lasta. Rosa avioitui uudelleen ja asui Helsin-gissä kuolemaansa asti vuoteen 1913. Antti oli kuollut jo vuonna 1899 Angelinan ollessa 18 vuoden ikäinen.

Angelimalla oli elinikäinen ystävyys-suhde presidentti Juhon Kusti Paasikiven ensimmäisen vaimon Anna Matilda Forsmanin kanssa. He olivat kirjeenvaihdossa Annan kuolemaan asti (1931).

Valitettavasti näitä kirjeitä ei ole säilynyt. Oletamme, että Angelina tuli Paasikiven perheeseen hoi-tamaan heidän ensimmäistä lastaan Juhania marraskuussa 1901. Ange-lina synnytti aviottoman lapsen Arnen kesäkuussa 1903. Lapsi eli vain kuukauden. Ehkä tämä oli syy siihen, miksi Angelina päätti muut-taa Yhdysvaltoihin.

Angelina matkusti Suomesta Cleve-landiin, Ohion osavaltioon kesäkuussa 1904. Isoisäni Kalle

Lindwall, joka oli syntynyt Porissa, lähti vuonna 1912, mistä muistona ylläoleva merille 18 vuoden ikäisenä ja sattui ran-valokuva. Kuva on otettu Brookfield-tautumaan Clevelandiin laivansa mu-issa vuonna 1913 (isäni Kallen sylissä).

Kana hieman Angelinan saapumisen jälkeen. He tapasivat “Finland Hall” ni-misessä suomalaisten kokoontumispai-kassa, missä Angelina huomasi surul-lisen ja koti-ikävää potevan Kallen ja pyysi tätä tanssimaan. Kalle valitsikin rakensi poikiensa kanssa 14 suurta sitten Angelinan merelle paluun sijasta venettä, joista 8 oli kuuluisan laivanra-n ja niinpä he avioituivat Clevelandissa. kennusarkkitechdin Arthur de Feverin He muuttivat Chicagoon, jonne seurasi suunniitellemia. Näistä veneistä vielä myös Angelinan veli Otto Nyyssönen. 13 on käytössä tänä päivänäkin. Siitä Heidän ensimmäisen lapsensa Karl Wil-helmin (“Bill”) syntymän jälkeen huhti-kuussa 1906 pariskunta palasi Suomeen, missä he elivät jonkin aikaa Kallen van-hempien luona Porissa.

Kalle ja Angelina jäivät Suomen viimeisen kerran 28 elokuuta 1907. Heidän tyttärensä Astrid Linnea (“Betty”) syntyi New Yorkissa 16.01.1908. New Yorkista perhe muutti Quincy:n kaupunkiin, Massachusettsin ja Angelina heinäkuussa 1964 – pitkän osavaltioon, mistä Kalle löysi töitä te-lakalta. Ajat olivat ilmeisen vaikeita, sillä Kalle ja Angelina lähettivät lapsensa Billin ja Bettyn Kallen van-hempien luo Porin. Kalle ja Angelina muuttivat itse Yhdysvaltain länsiranni-kolle, missä he asuivat kalastusmajassa Columbia joen varrella. Isäni Carl Vic-tor syntyi siellä 5 helmikuuta 1911.

Tätimi Martha syntyi seuraavan vuoden elokuussa 1912. Kallen käly toi vanhim-mat lapset takaisin Yhdysvaltoihin

Charles Lindwall
(käännös Heidi Markkanen)

KARTTULAN SUKUHAARAN NIMISTÖÄ AJANVIRRASSA

Karttulan sukuhaaroja on kaksi. Toinen on vasta äskettäin jäljitetty Turkuun. Suvun miehissä on eniten Juhonia, Juhania ja Janneja. Muita suosittuja etunimiä ovat Vilhelmitä johdetut Vilho, Viljo ja Ville. Vilhelm Nyyssönen on toisen Karttulan sukuhaaran kantaisä. Toisen kantaisä on hänen nuorempi veljensä Adam. Veljekset syntyivät Suomenjoella ja muuttivat sieltä perheensä kanssa Karttulaan.

Suvun naisten etunimissä on kaksi selvää suosikkia: Elisabetista johdetut Liisa (Elisa, helmillä ja Aatamalla, oli Liisa- ja Anna-nimiset sisaret. Liisa ja Anna esiintyvät myös kaksi-

osaissa nimissä kuten Anna Liisa, Marja-Liisa ja Reetta Liisa. Erikoisin kahden etunimen yh-distelmä taitaa olla Liisa Aallotar (s. 1932).

Karttulan Nyyssösillä on ollut kaksiosaisia etu-nimiä vasta 1900-luvulla. Aikaisemmin toisen etunimen paikalla oli patronyymi, esim. Juhon Simonpoika tai Aliisa Mikontytär.

Edellämainitut vanhat hyvät nimet - Juhon, Liisa ja Anna - ovat peräisin sen ajan allakoista, pyhi-myskalenterista ja Raamatusta. Juhon tulee Jo-hannes Kastajasta ja Liisa hänen äidistään Elisa-

nimi on tuttu kaikille ristisanatehtäviä harrastaville. Suomessa Jesse tuli amerikkalaisesta vaikutuksesta.

Karttulan Nyyssöset ovat usein antaneet lapsilleen perinteisiä, suvun piiristä otet-tuja nimiä. 1900-luvulla on sitten alettu käyttää myös uudempaa, ajanmukaista nimistöä. Jotkut vanhat hyvät nimet ovat uhmanneet hyvin aikaa ja tulleet jossain vaiheessa uudelleen muotiin.

Joskus perinteen jatkuminen on omnen kauppaa. Tästä on esimerkinä Karttulan sukuhaaran nuorin jäsen, Mikkel Emil.

Hän syntyi vajaa vuosi sitten Norjassa, jossa perhe asuu. Pojan äidin äiti on omaa sukua Nyyssönen. Sekä Emil että Mikko ovat perinteisiä nimiä suvussa, mutta tässä tapauksessa esikuvina eivät ole olleet kartturalaiset esivanhemmat, vaan englantilaiset jalkapalloilijat Michael Owen ja Emile Heskey. Suvussa on en-nestiänkin hyviä jalkapalloilijoita, mutta aina on tilaa vielä yhdelle!

Heikki Nyyssönen

MUISTIINPANOJA NYYSÖSTEN SUVUN VAIHEISTA IV OSA

Albin Pohjalaisen mysteerio

Vuonna 1952 tapahtui Suomenjoella järkyttävä murhateko, jossa Albin Pohjolainen niminen mies surmasi kaksi henkilöä humalapäissään ampumalla heidät haulikolla. Tekonsa jälkeen mies katosi maan alle aiheutta-se ja pelasti näin itsensä. Tämän jälkeen Albin pakeni paikalta metsään.

Myyöhään illalla Albin ilmestyi Jalkalan kylässä sijaitsevaan Johannes Krögerin taloon,missä hän sanoi Johannekselle, että häntä janoottaa ja pyysi lupaa ottaa vettä talon kaivosta. Tähän Johannes lupaa ottaa vettä talon tuvassakin ja lähti sanoo, että onhan meillä vettä tuvassakin ja lähti edennyt talon portaille, ampui Albin Johannesta takaa päin haulikolla kahdesti, jolloin isäntä tuupertui pihanurmelle. Tämän jälkeen Albin otti naapurista Vilpposen talosta veneen ja lähti soutamaan Suonteelle. Sen jälkeen hän hävisi mustuneelta. Hän oli silloin noin 72- vuo-tias. Päätepiste Albinin mysteeriole saatiin vasta seuraavana keväänä, sillä jäi-räden lähdeyty Suonteesta kalamiehet löy-tiin varmana, että hän oli hukuttautunut heti tekonsa jälkeen Suonteeseen, koska haulikkokin löydettiin hänen läheltään järvenpohjasta.

En muista, että oliko nainen sepittänyt koko jutun vai pysyikö hän kertomuksessaan.

Niin kuin alussa tuli jo kerrottua aiheutti Albinin salaperäinen katoaminen ihmisissä hermostu-mista, varsinkin niissä ihmisissä, joilla oli ollut

Paavo Nyyssönen